

Samen werken aan een **uniek** **rivierpark**

Uitwerking voorkeursvariant (VKV)
juli 2026

Tussen Arnhem en Giesbeek realiseren we een uniek en toekomstbestendig rivierpark. Er is ruimte voor **rijke natuur, duurzame landbouw, recreatie en bloeiende bedrijvigheid**. Samen werken we aan een aantrekkelijke en veilige leefomgeving in de IJsseluiterwaarden.

Van koers naar concrete keuzes

Sinds 2013 werken we aan het Rivierklimaatpark IJsselpoort, een samenwerking tussen verschillende gemeenten, de provincie en andere overheden, uitvoerings- en natuurorganisaties. In de verkenningsfase is de globale locatiekeuze voor alle doelen bepaald. Dit is vastgelegd in een kaartbeeld, het Voorkeursalternatief (VKA). Met dit kaartbeeld als basis zijn afspraken gemaakt en is koers bepaald om gezamenlijk het plan verder uit te werken. In de afgelopen periode hebben we onze koers verder uitgewerkt in een concreet plan: de voorkeursvariant. De voorkeursvariant laat zien hoe waterveiligheid, natuur, recreatie en economie samen een plek krijgen.

De voorkeursvariant bouwt voort op de eerder vastgestelde doelen, waarbij de verbetering van de waterafvoer en de bescherming tegen bodemerosie leidend blijven.

Om tot deze uitwerking te komen, is uitgebreid onderzocht hoe het gebied het beste kan worden ingericht. Deze onderzoeken vonden plaats in twee fasen: een globale verkenning in 2024 en een verdiepende analyse in 2025. Er is daarbij niet alleen gekeken naar doelbereik en milieueffecten maar ook naar onder andere vergunbaarheid, eigendom en kosten. De resultaten laten zien dat keuzes in het gebied vaak vragen om een zorgvuldige inpassing van de doelen. Daarom is per deelgebied uitgewerkt wat de beste oplossing is. Zo krijgt de toekomst van het Rivierklimaatpark IJsselpoort steeds duidelijker vorm: een gebied waar veiligheid, ecologie, recreatie en economie in balans zijn.

Leeswijzer bij de tabellen

De voorkeursvariant is vastgesteld door de Stuurgroep. Bijna alle maatregelen liggen nu vast. Een enkele maatregel moet nog iets verder worden uitgewerkt om te zien hoe en of deze uitgevoerd kan worden. In dit document laten we zien hoe de voorkeursvariant eruitziet. Per deelgebied vind je eerst een kaart met de maatregelen. Daaronder staan dezelfde maatregelen overzichtelijk in een tabel.

In de tabel zie je per maatregel hoe deze zich verhoudt tot het eerdere plan, het Voorkeursalternatief (VKA) uit 2020:

- Stond de maatregel ook in het VKA? Dan zie je een vinkje (✓).
- Is de maatregel komen te vervallen? Dan staat er een kruis (✗).
- Gaat het om een nieuwe maatregel die tijdens het proces is toegevoegd? Dan zie je een plus (+).

Niet alle maatregelen zijn al helemaal uitgewerkt. Voor een deel is er nog ruimte in het ontwerp. Deze maatregelen herken je aan het hamer-symbool (🔨) in de tweede kolom. De verdere invulling daarvan werken we later uit, samen met de omgeving.

Bij een aantal maatregelen is het nog niet duidelijk of de maatregel wel uitvoerbaar is. In dat geval staat er een vraagteken (?).

Inhoud

Van koers naar concrete keuzes	2
IJssel en oevers	4
Uiterwaarden Westervoort	7
Koppenwaard	12
Rhederlaag	16
Uiterwaarden Rheden	20
Terrein De Groot en omgeving	23
Uiterwaarden Arnhem	27

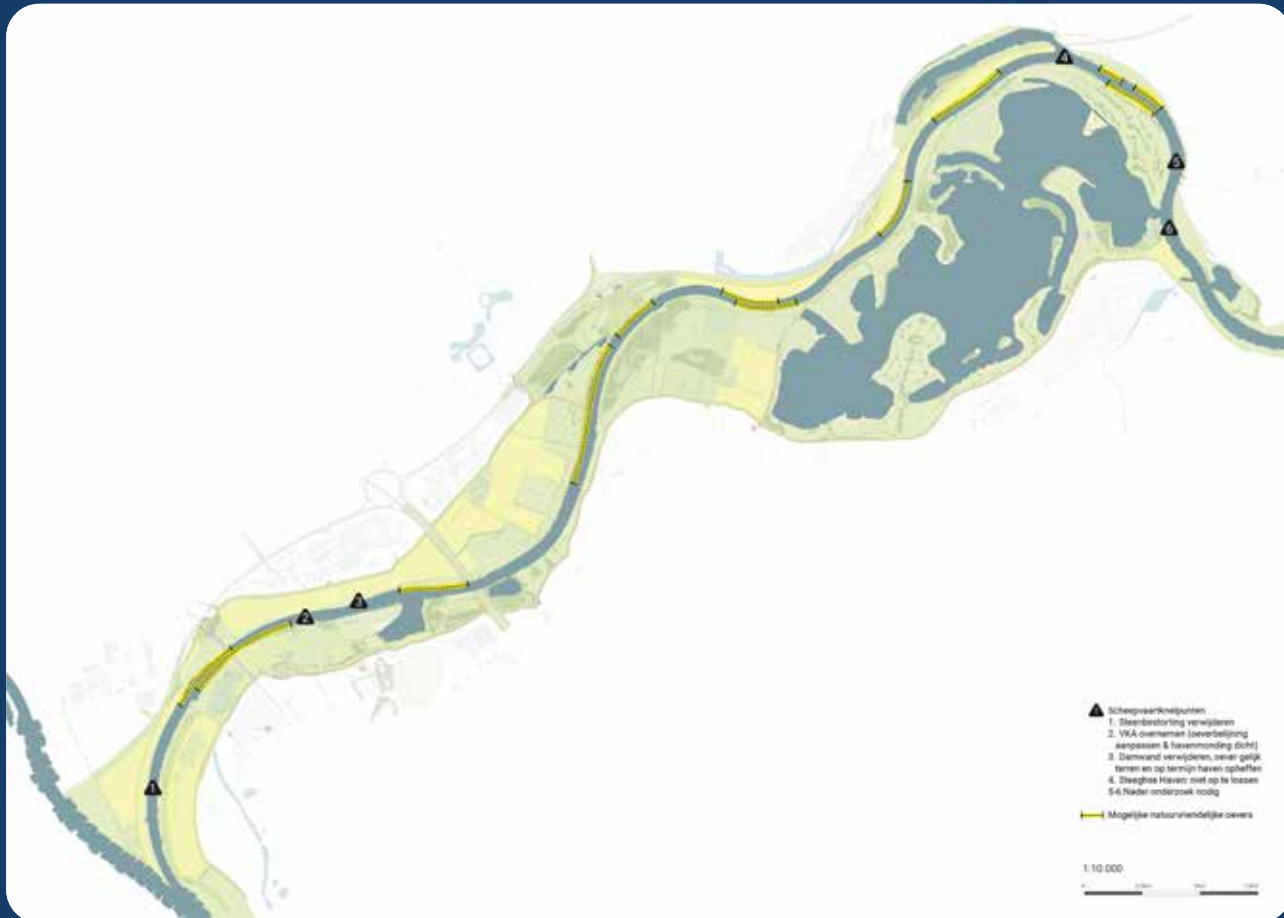

IJssel en oevers

De IJssel en haar oevers vormen de **levensader** van het Rivierklimaatpark IJsselpoort en verbinden de verschillende deelgebieden met elkaar. In de voorkeursvariant krijgt de rivier **meer ruimte om te bewegen** bij hoog en laag water. Dat is belangrijk nu het weer extremer wordt door klimaatverandering. Op enkele plaatsen worden stenen langs de oevers weggehaald. Door de ruimte die de rivier hier krijgt **zorgt de natuurlijke dynamiek voor bijzondere natuur**.

Kaart IJssel en oevers

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen aan de IJssel en oevers?

VKA

Ontwerpruimte

Rivier

1. Oplossen 8 scheepvaartknelpunten

2. Voorkomen verdere uitschuring van de rivierbodem

Klimaat

3. Aanleg 5,1 km natuurvriendelijke oevers (NVO's)

Legenda

Blijft behouden

Vervalt

Nieuw toegevoegd

Ontwerpruimte

Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

1 Oplossen 8 scheepvaartknelpunten

De IJssel is een drukbevaren, snel stromende rivier die met name gebruikt wordt voor de binnenvaart. We werken aan behoud en verbeteren van een veilige en goed bevaarbare rivier. Op een aantal plekken zijn knelpunten voor de scheepvaart aanwezig. In de meeste gevallen gaat het om plaatsen waar veel zand en slib in de rivier ophoopt. Bij lagere waterstanden ondervindt de scheepvaart dan hinder. Deze locaties pakken we aan. In het gebied zijn 8 scheepvaartknelpunten bekend. 4 knelpunten worden binnen het VKV opgelost. 2 scheepvaartknelpunten zijn binnen het plangebied niet oplosbaar. Voor 2 knelpunten is nog nader onderzoek nodig. Tegelijkertijd benutten we kansen om natuurvriendelijke oevers aan te leggen, zodat de rivier ook ecologisch sterker wordt. Op specifieke locaties kijken we bijvoorbeeld naar:

- het accepteren van natuurlijke aanzanding of het aanpassen van de oeverlijn;
- het aanpassen van een aantal ingangen van havens en mogelijk beëindigen van havens die niet meer in gebruik zijn;
- het verbeteren van een rivierbocht door kribben te verkorten of te verlengen, zodat schepen veiliger kunnen passeren.

2 Voorkomen verdere uitschuring zomerbed

Maatregelen om het uitschuren van de rivierbodem over een groter traject tegen te gaan, maken geen deel uit van de voorkeursvariant. Om dit probleem op te lossen moeten ook ver buiten het plangebied van het Rivierklimaatpark maatregelen worden getroffen. Het is niet haalbaar om deze opgave (gedeeltelijk) binnen het Rivierklimaatpark op te pakken.

Klimaatmaatregelen

3 Aanleg natuurvriendelijke oevers

Op sommige plekken verwijderen we stenen uit de oevers. Daardoor krijgt de rivier meer ruimte om op een natuurlijke manier te bewegen. Zo ontstaan natuurvriendelijke oevers met geleidelijke overgangen tussen water en land. De rivier mag daar zelf de oever vormen. We blijven wel goed monitoren of de rivier niet meer ruimte inneemt dan vooraf met de eigenaren van de aanliggende percelen is afgesproken. Zand en slib spoelen op sommige plekken weg en hopen zich op andere plekken weer op, bijvoorbeeld langs de randen van de rivier. Dat natuurlijke proces zorgt voor nieuwe planten en leefgebied voor vissen.

Op locaties waar alleen ontstenen gevolgen kan hebben voor de scheepvaart, leggen we de natuurvriendelijke oever direct in de definitieve vorm aan. Zo voorkomen we dat er te veel slib in de vaargeul terechtkomt en blijft de rivier veilig bevaarbaar.

Uit onderzoek blijkt dat natuurvriendelijke oevers langs het projectgebied een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Rivierkundig onderzoek laat echter ook zien dat natuurvriendelijke oevers vlak langs de dijken, bijvoorbeeld bij Westervoort kunnen leiden tot erosie, waardoor de dijk minder stevig wordt. Op andere plaatsen is er voldoende ruimte voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

We zoeken daarom steeds naar een goede balans tussen natuur en veiligheid. De IJssel blijft belangrijk voor scheepvaart en recreatie, en knelpunten voor de scheepvaart lossen we zoveel mogelijk op. Waar het kan, versterken we het landschap door vergezichten en oude rivierlopen weer zichtbaar te maken.

Uiterwaarden Westervoort

De uiterwaarden van Westervoort vormen één samenhangend gebied tussen de stuwconstructie bij de splitsing van de Nederrijn en IJssel en voormalig steenfabrieksterrein Emptepol in het noordoosten. Dicht bij het regelwerk is het landschap open en weids. Richting Emptepol wordt het kleinschaliger, met **meer bomen en beschutte plekken**. In de plannen versterken we die overgang. Langs de rivier komt een afwisseling van ooibos en **bloemrijk grasland**. Dichter bij de dijk ontstaat een **gevarieerd landschap** met graslanden, plassen en poelen. Zo groeien de verschillende delen van het gebied op een natuurlijke manier in elkaar over en ontstaat **meer ruimte voor planten en dieren**. Ook werken we samen met bedrijven in het gebied om invulling te geven aan ruimte die aanwezig is voor verdere ontwikkeling. Tegelijkertijd maken we het gebied **aantrekkelijker en beter toegankelijk voor wandelaars en fietsers**, zodat bezoekers het landschap beter kunnen beleven en onderweg meer te weten komen over de geschiedenis van het gebied.

Kaart Uiterwaarden Westervoort

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen in Westervoort?	VKA	Ontwerpruimte
Rivier		
1. Doorstroombaar maken toegangsweg Putman met een brug	✓	↗
2. Uitplaatsen Struyk Verwo	✓	
3. Bijdrage opgave waterstandsdeling	✓	
4. Dempen haventoeegang Struyk Verwo	✓	↗
Klimaat		
5. Nevengeul 2,5 km	✗	
6. Behoud en uitbreiding stroomdalgrasland	✓	
7. Realiseren hoogwatervluchtplaats	✓	↗
8. Oeveraanpassingen van huidige vogelplassen	+	↗
9. Uiterwaarden verlagingen rondom vogelplassen	+	↗
10. Behoud en uitbreiding kruidenrijk grasland (agrarisch medegebruik)	+	?
11. Aanleg extra poelen kamsalamander	+	?
Park		
12. Aanleg en uitbreiding wandelpaden	✓	↗
13. Realiseren uitzichtlocaties	✓	?
14. Aanleg aantal kleinere gebiedsentrees en een grotere gebiedsentree bij de Veerdam	✓	
15. Economische ontwikkeling Putman (Maatwerk)	✓	↗
16. Economische ontwikkeling Emptepol (Maatwerk)	✓	?
17. Realiseren verkeerveilige IJsseldijk voor fiets	✓	?
18. Overnachtingsplaats binnenvaart haven Putman	+	?

Legenda

- ✓ Blijft behouden
- ✗ Vervalt
- ⊕ Nieuw toegevoegd
- ↗ Ontwerpruimte
- ⊕ Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

1 Brug bij Putman

Voor de ontsluiting heeft een brug een lichte voorkeur boven duikers, omdat een brug meer mogelijkheden biedt om in de toekomst hoge waterstanden te kunnen verwerken.

2 Uitplaatsen van StruykVerwo

De gebouwen en hogere delen van het terrein langs de havenarm worden verwijderd. Dat zorgt voor meer ruimte voor het water en verlaagt de waterstand bij hoogwater.

3 Bijdrage opgave waterstandsdeling

Om de waterstand bij hoogwater te verlagen, halen we op een aantal plekken obstakels uit het gebied weg. Zo kan het water sneller en beter doorstromen. Het regelwerk, de geleidedam en de veerdam blijven behouden.

4 Dempen haventoeegang StruykVerwo

De ingang van de haven wordt gedempt. De ingang van de haven zorgt voor een verandering in de stroming waardoor slib en zand wordt afgezet. Hierdoor kan de vaargeul plaatselijk ondieper worden. Het dempen van de haven lost een scheepvaartknelpunt op.

Klimaatmaatregelen

Het doel is om delen van de uiterwaarden natter te maken en meer afwisseling te creëren tussen droge en natte plekken. Dat is goed voor planten en dieren die juist van die verschillen afhankelijk zijn. De beoogde geul door de uiterwaarden komt niet meer terug in de voorkeursvariant. Onderzoek wees uit dat deze maatregel erg duur en (technisch) lastig te realiseren was. Daarnaast bleek het niet mogelijk om de geul te realiseren vóór de wettelijke termijn vanuit Kaderrichtlijn water. Een aantal kleinere maatregelen wordt toegevoegd om de natuurwaarden in het gebied te versterken zoals poelen voor kamsalamander en geleidelijke oevers langs de bestaande plassen.

Daarom nemen we onder andere de volgende maatregelen:

5 Nevengeul 2,5 km

In tegenstelling tot eerdere ideeën wordt er geen kaderrichtlijn water (KRW)nevengeul aangelegd. Het was technisch gezien lastig om deze geul helemaal te laten voldoen aan de eisen die gesteld werden aan waterkwaliteit en natuur.

6 Behoud stroomdalgrasland

Het bestaande stroomdalgrasland wordt beschermd en uitgebreid. Waar nodig verwijderen we de bovenste grondlaag, zodat nieuwe planten zich kunnen ontwikkelen.

7 Hoogwatervluchtplaats

Tussen de havenmonding van StruykVerwo en Putman komt een hoger gelegen plek waar dieren bij hoogwater naartoe kunnen vluchten. Rond deze plek en mogelijk bij Emptepol is ruimte voor nieuwe bosontwikkeling.

8 Oeveraanpassingen

De oevers van de vogelplassen worden aangepast, zodat er meer geleidelijke overgangen ontstaan bij wisselende waterstanden.

9 Uiterwaarden verlagen

We verlagen op sommige plekken de uiterwaarden rond de vogelplassen, zodat grotere delen van het gebied langer nat blijven. Bij de Veerdam plaatsen we een regelbaar kunstwerk (stuwte) in een waterdoorgang om de hoeveelheid water in de uiterwaard beter te kunnen vasthouden. Hierdoor ontstaat waardevol overstromingsgrasland.

10 Behoud en uitbreiding kruidenrijk grasland

Kruidenrijk grasland behouden we en versterken we verder waar nodig. Hierbij blijft ruimte voor agrarisch medegebruik.

11 Poelen kamsalamander

Er komen extra poelen voor de kamsalamander, onder andere rond StruykVerwo en ten zuiden van Putman. Daarbij onderzoeken we hoe we kunnen voorkomen dat deze poelen in droge periodes uitdrogen.

Parkmaatregelen

In het gebied komen vier herkenbare plekken met een eigen verhaal: de voormalige steenfabriek Emptepol, het oorlogsmonument, de veerstoep en de locatie StruykVerwo.

12 Aanleg en uitbreiding wandelpaden

De route over de geleidedam wordt een wandelpad, zodat daar meer rust ontstaat voor natuur en dieren. Tussen StruykVerwo en Putman komt een extra wandelpad.

13 Realiseren uitzichtlocaties

Op verschillende plaatsen richten we uitzichtpunten in, voor een betere beleving van het landschap en de rivier.

14 Aanleg aantal kleinere gebiedsentrees

Er komen kleinere entrees vanaf de dijk. Parkeren gebeurt op de bestaande parkeerplaatsen binnendijks, zodat de uiterwaarden zelf rustig en groen blijven.

15 & 16 Economische ontwikkeling Putman en Emptepol

Bij Putman en Emptepol is ruimte voor economische ontwikkeling, in combinatie met maatregelen die de rivier meer ruimte geven. Onderzoek helpt om de juiste keuzes te maken. Zo blijkt dat een uitbreiding van terrein Putman het beste kan aansluiten op bestaande verharding, om de impact op de natuur zo klein mogelijk te houden. De uitbreiding van Putman vindt plaats in de havenkom.

17 Realiseren verkeersveilige IJsseldijk voor fiets

Het fietspad tussen het regelwerk en de Veerdam wordt ingericht als verkeersluwe fietsroute, waarbij alleen ter hoogte van het bedrijf Putman en Driegaardensestraat de verkeersveilige inrichting nog verder uitgewerkt moet worden.

18 Overnachtingsplaats binnenvaart haven Putman

Bij de uitbreiding van Putman wordt een overnachtingsplek voor binnenvaartschepen mogelijk gemaakt.

Koppenwaard

De Koppenwaard blijft een **rustig en groen** gebied waar ruimte blijft voor natuurinclusieve landbouw. Het landschap is ruig en afwisselend, met bos, bloemrijke graslanden en open stukken waar de natuur haar gang kan gaan. Door de beperkte/gedeeltelijke verlaging van de Koppenwaardsedam en de Marswegbrug wordt bij hoogwater meer ruimte voor de rivier gecreëerd en kan het water sneller wegstromen. We werken aan het tegengaan van verdroging en het versterken van het ooibos, zodat er een **robuust en samenhangend natuurgebied** ontstaat. Het terrein van de oude steenfabriek blijft behouden als zichtbaar onderdeel van de geschiedenis van het gebied.

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen in Koppenwaard?	VKA	Ontwerpruimte
Rivier		
1. Verlaging Koppenwaardsdam	✓	
2. Doorstroombaar maken Marsweg door aanleg brug	✓	↗
3. Bijdrage aan waterstandsdeling	✓	
Klimaat		
4. Ontwikkelen ooiboskern van 25 ha	✓	↗
5. Aanleg extra poelen kamsalamander	+	?
6. Ontstenen voormalige steenfabrieksterrein	✓	?
7. Aanleg glanshaverhooiland	✓	↗
8. Stimuleren natuurinclusieve landbouw	✓	↗
9. Sloot Koppenwaard minder diep maken	✓	
Park		
10. Aanleg en uitbreiding wandelpaden	✓	↗
11. Aanleg gebiedsentrees	✓	

Legenda

- ✓ Blijft behouden
- ✗ Vervalt
- ⊕ Nieuw toegevoegd
- ↗ Ontwerpruimte
- ⊕ Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

Om het gebied vaker gecontroleerd te laten meestromen bij hoogwater en de waterstand te verlagen, nemen we de volgende maatregelen:

1 Verlagen Koppenwaardsdam

De onderzoeken wijzen uit dat het deels verlagen van de Koppenwaardsdam een belangrijke maatregel is om de doelstelling voor waterstandsverlaging te realiseren. Het verlagen van de dam hangt nauw samen met de ontwikkeling van ooibos in de Koppenwaard en de mogelijke waterkwaliteit van Rhederlaag. Uit onderzoek blijkt dat het effect op de waterkwaliteit acceptabel is en er geen effecten als gevolg van doorstromen worden verwacht. De Koppenwaardsdam wordt over een lengte van 250 meter met 20 cm verlaagd.

2 Brug in de Marsweg

In de Marsweg komt een brug ter hoogte van de afwateringssloot. Onder de brug ontstaat een opening van ongeveer 125 meter lang en 1,5 meter hoog, zodat het water beter kan doorstromen. De brug wordt zo gebouwd dat in deze ook in de toekomst voldoet wanneer meer water door de IJssel wordt verwacht.

Door deze maatregel zal vaker water van Rhederlaag de Koppenwaard in stromen en na verblijf in de Koppenwaard weer terugstromen naar Rhederlaag. Onderzocht is welk effect dit heeft op de waterkwaliteit en stroomsnelheden. De onderzoeken geven aan dat het doorstroombaar maken van de Marsweg een verwaarloosbaar effect heeft op de waterkwaliteit en stroomsnelheden.

3 Bijdrage aan waterstandsaling

Om de waterstand bij hoogwater te verlagen, halen we op een aantal plekken obstakels uit het gebied weg. Zo kan het water sneller en beter doorstromen.

Klimaatmaatregelen

De Koppenwaard is sterk verdroogd. We willen de Koppenwaard natter maken, zodat planten en dieren die van vochtige omstandigheden afhankelijk zijn meer kansen krijgen. Door het hoogteverschil met het Rhederlaag is het niet mogelijk om alle verdroging volledig op te lossen, maar de maatregelen zorgen wel voor duidelijke verbetering. Door de verlaging van de Koppenwaardsdam en de aanleg van de brug in de Marsweg kan het gebied vaker meestromen bij hoogwater en langer nat blijven.

4 Ontwikkeling van ooibos

Op een aantal hogere delen van het gebied wordt ongeveer 7 hectare nieuw ooibos ontwikkeld, buiten de stroombanen en de waardevolle glanshaverhooilanden. Daarmee komt het totaal aan ooibos op ongeveer 25 hectare uit. Op termijn kan het bos zich ontwikkelen tot een gevarieerd en robuust rivierbos.

5 Poelen voor de kamsalamander

Nabij de bosgebieden worden twee poelen aangelegd, speciaal geschikt voor de kamsalamander.

7 Behoud van glanshavergraslanden

De bestaande bloemrijke graslanden blijven behouden. Daarnaast is een extra gebied aangewezen om verlies van dit type grasland elders te compenseren.

8 Natuurinclusieve landbouw

Een deel van de gronden die nu in agrarisch gebruik zijn, wordt omgevormd naar natuur of zal natter worden. Het andere deel van de gronden is blijvend geschikt voor natuurinclusieve landbouw.

9 Aanpassen van de sloot

De bestaande afwateringssloot wordt minder diep gemaakt, zodat water minder snel wegloopt. De oevers worden flauwer en natuurlijker ingericht. De vrijkomende grond gebruiken we om delen van het gebied iets op te hogen.

Parkmaatregelen

10 Aanleg en uitbreiding wandelpaden

Meer routes maken het gebied aantrekkelijker, maar kunnen ook leiden tot verstoring van de natuur en de rust voor omwonenden. Er is zorgvuldig afgewogen wat het beste past in dit gebied. Het bestaande wandelpad wordt uitgebreid met nieuwe routes richting de Koestraat (entree) en over de zomerkade langs de IJssel. Een deel van de route over de zomerkade wordt ten zuiden van het voormalige steenfabrieksterrein onderbroken. Zo blijft dit gebied een rustige plek voor natuur en dieren. Het gebied ten noorden van de watergang en de oobossen langs de dam blijven niet toegankelijk om de natuur daar te beschermen.

11 Aanleg gebiedsentrees

Er komen twee kleinschalige entrees, zodat bezoekers het gebied goed kunnen bereiken zonder dat het te druk wordt.

Rhederlaag

Rhederlaag is een waterrijk en populair recreatiegebied in de regio. In de plannen staat het **versterken van de kwaliteiten** van het gebied centraal, met extra aandacht voor het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. Er komt **ruimte voor nieuwe (recreatieve) ontwikkelingen** op de hoogwatervrije delen van het gebied. De Marsweg, die over de oude geleidedam loopt, is een belangrijke verbinding naar de recreatiegebieden aan de noordkant en het veer naar Rheden. Een belangrijke doelstelling is om de Marsweg verkeersveiliger te maken.

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen in Rhederlaag?

VKA

Ontwerpruimte

Rivier

1. Toevoegen vegetatie uiterwaarden

Park

2. Realiseren verkeersveilige Marsweg

3. Economische ontwikkeling meerdere bestaande bedrijven

4. Realiseren kwaliteitsimpuls Rhederlaag

5. Aanleg grotere gebiedsentree Bandijk/Koestraat

6. Opwaardering veerstoep

7. Aanleg gebiedsentrees

Legenda

- Blijft behouden Vervalt Nieuw toegevoegd Ontwerpruimte Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

In dit deelgebied worden geen extra maatregelen genomen om de rivier meer ruimte te geven. Uitzondering hierop is het beter doorstroombaar maken van de Marsweg (onderdeel van de Koppenwaard).

Klimaatmaatregelen

1 Toevoegen vegetatie uiterwaarden

Om het landschap sterker en herkenbaarder te maken, planten we op gerichte plekken nieuwe beplanting in de uiterwaarden. Daarmee worden de oude bochten van de rivier weer zichtbaar in het landschap. In de keuze voor de beplanting houden we rekening met de doorstroming van het water, zodat de uiterwaarden bij hoogwater goed kunnen blijven meestromen.

Parkmaatregelen

De Marsweg wordt opnieuw ingericht met aandacht voor verkeersveiligheid en een goede inpassing in het landschap.

2 Realiseren verkeersveilige Marsweg

Er zijn meerdere varianten onderzocht voor een verkeersveiligere inrichting van de Marsweg. Een buitendijks fietspad is minder geschikt vanwege negatieve effecten op hoogwaterstanden en verstoring van natuurwaarden. Daarom is gekozen voor een vrijliggend fietspad langs de Marsweg. Aan de Rhederlaagse kant komt een vrijliggend fiets- en wandelpad. Zo worden langzaam verkeer en autoverkeer beter van elkaar gescheiden. Om dit mogelijk te maken, wordt de weg iets verbreed.

3 Economische ontwikkeling meerdere bestaande bedrijven

We creëren ruimte voor ondernemers, waarbij nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig worden ingepast in het landschap. Met de ondernemers worden afspraken gemaakt welke ontwikkelruimte benut kan worden en welke voorwaarden gelden.

4 Realiseren kwaliteitsimpuls Rhederlaag

Kwaliteitsimpuls is een breed begrip. In de voorkeursvariant verstaan we onder kwaliteitsimpuls in ieder geval: economische ontwikkeling, landschappelijke versterking en (verkeers)veiligheid. Welke ambities worden nagestreefd en duidelijkheid over de kaders wordt vastgelegd in een plan: een zogenaamd 'programma' onder de omgevingswet.

5 Aanleg grotere gebiedsentree Bandijk/Koestraat

Bij de Koestraat komt een duidelijk herkenbare entree van het gebied. Hier verbeteren we de verkeersveiligheid met een vrijliggend fietspad in twee richtingen. Ook komen er extra parkeerplaatsen aan de voet van de dijk en wordt de entree groener ingericht, onder meer met een laanbeplanting.

6 Opwaardering veerstoep

We versterken de kwaliteit en uitstraling van het gebied. De veerstoep wordt verbeterd en mogelijk verlengd. Daarnaast creëren we ruimte voor ondernemers, waarbij nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig worden ingepast in het landschap.

7 Aanleg gebiedsentrees

In de zuidoosthoek van Rhederlaag komen nog twee kleinere toegangen tot het gebied.

Uiterwaarden Rheden

In de uiterwaarden van Rheden is de **relatie** tussen de rivier, de uiterwaarde en de Veluwe nog het meest **aanwezig** en **te beleven**. De basiskwaliteit in dit gebied is al goed, en de inzet ligt op behoud en **versterking** van deze waarden. In de voorkeursvariant zijn beperkte veranderingen ten opzichte van de huidige inrichting en gebruik voorzien.

Kaart Uiterwaarden Rheden

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen in de uiterwaarden van Rheden?

VKA

Ontwerpruimte

Klimaat

1. Ontwikkeling kruidenrijk grasland

2. Voortzetting agrarisch medegebruik

Park

3. Aanleg kleinere gebiedsentree

4. Opwaardering veerstoep

Legenda

- Blijft behouden
- Vervalt
- Nieuw toegevoegd
- Ontwerpruimte
- Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

Rivierkundig worden enkele scheepvaartknelpunten aangepakt of nader onderzocht. Er zijn geen aanvullende maatregelen voorzien voor waterstandsdeling of doorstroming.

Klimaatmaatregelen

1 Ontwikkeling kruidenrijk grasland

Kruidenrijk grasland behouden we en versterken we verder waar mogelijk.

2 Voortzetting agrarisch medegebruik

In de Rhedense uiterwaarden blijft ruimte voor agrarisch medegebruik.

Parkmaatregelen

3 Aanleg kleinere gebiedsentrees

Bij de snelwegaansluiting en de onderdoorgang richting Rheden komt een kleinschalige entree van het gebied. Dit is ook de route naar het pontje over de IJssel.

4 Opwaardering veerstoep

Het bestaande rustpunt bij de veerstoep wordt verbeterd en ingericht als herkenbaar uitzichtpunt van het Rivierklimaatpark IJsselpoort. Vanaf hier kunnen bezoekers genieten van het uitzicht over de rivier en de uiterwaarden.

Terrein De Groot en omgeving

Het gebied rond voormalig steenfabrieksterrein De Groot, met de Velperbeek, de ooibossen en het oude fabrieksterrein, vormt een **belangrijke verbinding** tussen de Veluwe en de IJssel. Dit afwisselende en natuurlijke landschap willen we **verder versterken**. Op het hooggelegen terrein wordt ruimte geboden voor natuurontwikkeling en verblijfsrecreatie. Deze ontwikkelingen zijn alleen mogelijk wanneer per saldo meer ruimte voor de rivier wordt gerealiseerd. Daarvoor worden kades afgegraven, de toegangsweg doorstroombaar gemaakt door een brug en wordt een groene geul aangelegd, zodat het water **beter kan doorstromen**.

Kaart Terrein De Groot en omgeving

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen op Terrein De Groot en omgeving?

VKA

Ontwerpruimte

Rivier

1. Aanleg groene rivier

2. Verwijderen huidige kades en hogere delen rondom fabrieksterrein

3. Bijdragen aan waterstandsdeling

Klimaat

4. Uitbreiding ooibos

5. Realiseren hoogwatervluchtplaats

Park

6. Economische ontwikkeling Terrein De Groot

7. Verwijderen van overbodige elementen zoals betonresten rondom de Velperbeek

8. Aanleg recreatieve routes

Legenda

- Blijft behouden
- Vervalt
- Nieuw toegevoegd
- Ontwerpruimte
- Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

Om het water bij hoogwater beter te laten doorstromen, maken we op deze plek extra ruimte voor de rivier.

1 Aanleg groene rivier

Tussen het voormalige steenfabrieksterrein en de dijk komt een zogenaamde 'groene rivier': een geul die bij hoogwater meestroomt met de IJssel. In periode van laagwater zal de geul droogvallen. Uit een analyse van de doorstroming komt naar voren dat een doorstroomzone direct langs de dijk de voorkeur heeft boven een zone langs het terrein. Die laatste zou namelijk een dassenburcht aantasten en is minder gunstig voor de scheepvaart vanwege dwarsstroming. Er is voor gekozen om de toegangsweg doorstroombaar te maken met een brug. Om de uitstroom van de groene rivier mogelijk te maken, wordt een bosperceel langs de dijk verwijderd. De knotwilgen en houtwallen langs de IJssel blijven behouden.

2 Verwijderen huidige kades en hogere delen rondom fabrieksterrein

Voor het aanleggen van een groene geul is het noodzakelijk om de obstakels in de uiterwaarden weg te halen. De kades op het laaggelegen deel worden weggehaald.

3 Bijdrage aan waterstandsdeling

Om de waterstand bij hoogwater te verlagen, halen we op een aantal plekken obstakels uit het gebied weg. Zo kan het water sneller en beter doorstromen.

Klimaatmaatregelen

4 Uitbreiding van ooibos

De bestaande ooibossen worden vergroot. Dat is een compensatie voor het bos dat wordt verwijderd om de rivier beter te laten doorstromen. Het glanshavergrasland dat plaatsmaakt voor nieuw ooibos wordt op een andere locatie, in de Koppenwaard, opnieuw ontwikkeld.

5 Realiseren hoogwatervluchtplaats

Het grootste deel van het hoger gelegen steenfabrieksterrein wordt ingericht als veilige plek voor dieren bij hoogwater. Het gebied krijgt vooral ruige begroeiing en open stukken grond, met hier en daar struiken en bomen voor beschutting.

Parkmaatregelen

6 Recreatieve ontwikkeling voormalig Terrein De Groot

Op voormalig Terrein De Groot is ruimte voor ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie. De onderzoeken en inrichting zijn gericht op de bouw van een hotel. Omdat het terrein op een prominente plek ligt gaat veel aandacht uit naar ruimtelijke kwaliteit en zorgvuldige inpassing in het landschap.

7 Velperbeek

Rond de brug over de Velperbeek worden oude en overbodige elementen, zoals betonresten en een voormalige veerstoep, verwijderd. De brug zelf wordt gerenoveerd en ingericht als voetgangersbrug. Een trap maakt duidelijk dat de brug bedoeld is voor wandelaars en niet voor ander verkeer. De Velperbeek blijft ongewijzigd.

8 Aanleg recreatieve routes

De bestaande fietsroute blijft behouden. Onder de nieuwe brug wordt het fietspad op het niveau van de uiterwaarden doorgeleid. Daarmee lossen we het huidige verkeersknelpunt bij de dijk op. Er komen nieuwe wandelpaden in het gebied, waaronder een route over het hoger gelegen terrein. De groene rivier kan worden overgestoken via een trap en stapstenen op ondiepe plekken, zodat wandelaars het water van dichtbij kunnen ervaren. Er is gekozen voor kortere wandelroutes, zoals ommetjes, omdat deze dieren zoals de das en de bever aanzienlijk minder verstoren dan langere routes. Bij de inrichting van het gebied houden we daarom rekening met zowel toegankelijkheid als rust voor de natuur.

Uiterwaarden Arnhem

De uiterwaarden bij Arnhem zijn **weids** en **open**, vooral rond het splitsingspunt van de rivier. De uiterwaarden zijn hoofdzakelijk agrarisch in gebruik. Daarnaast zijn het ook belangrijke leefgebieden voor weidevogels. Dat betekent dat landbouw en natuur hand in hand gaan, met **extra aandacht** voor vogels zoals grutto's en kieviten. De Velperwaard heeft een kleinschaliger en meer besloten karakter. In dit deel **versterken** we de bestaande kwaliteiten. Dat doen we onder andere door houtwallen en hagen aan te planten, zodat het landschap **herkenbaar** en **afwisselend** blijft. Op sommige plekken wordt juist beplanting verwijderd om het water bij hoogwater beter te laten doorstromen. Bijzondere plekken krijgen extra aandacht om hun **historische en landschap-pelijke waarde** beter zichtbaar te maken.

Maatregelen voorkeursvariant (VKV)

Wat gaan we doen in de uiterwaarden Arnhem?

VKA

Ontwerpruimte

Klimaat

1. Stimuleren natuurinclusieve landbouw

2. Ontwikkelen stroomdalgrasland

3. Toevoegen hagen en houtwallen

Park

4. Ontwikkeling fietsroute Arnhem

5. Mogelijk maken economische ontwikkeling

6. Realisatie gebiedsentree

7. Behoud Fort Westervoort en toegankelijk maken buitenruimte

8. Realiseren uitzichtlocaties

9. Ontwikkelen wandelmogelijkheden

Legenda

- Blijft behouden Vervalt Nieuw toegevoegd Ontwerpruimte Niet duidelijk hoeveel ontwerpruimte er is

Riviermaatregelen

We passen het gebied slechts op kleine schaal aan, vooral door enkele scheepvaartknelpunten weg te nemen. Op specifieke plekken halen we stenen uit de oevers en stimuleren we de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers.

Klimaatmaatregelen

De basis in dit gebied is het behoud van de huidige kwaliteiten van natuur en landschap.

1 Stimuleren natuurinclusieve landbouw

We zetten in op natuurinclusieve landbouw en speciaal beheer voor weidevogels, zoals de wulp.

2 Ontwikkelen stroomdalgrasland

Op sommige hogere delen langs de rivier verwijderen we de bovenste grondlaag. Zo krijgen bijzondere stroomdalgraslanden weer ruimte om zich te ontwikkelen. Ook het verwijderen van stenen langs de oevers zorgt voor meer natuurlijke dynamiek.

3 Toevoegen hagen en houtwallen

In de Velperwaard voegen we op gerichte plekken hagen en houtwallen toe om het kleinschalige karakter te versterken. Op andere plekken halen we juist beplanting weg, zodat het water bij hoogwater beter kan doorstromen. In de uitwerking zoeken we naar een goede balans tussen deze twee kwaliteiten.

Parkmaatregelen

4 Ontwikkeling fietsroute Arnhem

In Arnhem spelen zowel aan de binnendijkse- als de buitendijkse zijde nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken en recreatie. Deze ontwikkelingen vragen nog een nadere uitwerking en afstemming. Binnen het plangebied van Rivierklimaatpark IJsselpoort zijn er kansen om het fietspad door te trekken van het splitsingspunt tot aan het Fort. Met gemeente Arnhem wordt deze mogelijkheid verder verkend.

5 Mogelijk maken economische ontwikkelingen

Er is ruimte voor de economische ontwikkeling (maatwerk) van de voormalige scheepswerf en een agrarisch bedrijf.

6 & 7 Gebiedsentree Fort Westervoort

Bij Fort Westervoort komt een grote entree van het gebied. Het fort zelf wordt beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt door de historische randen te accentueren met water en extra beplanting.

8 Uitzichtpunten

Er worden twee uitzichtpunten gerealiseerd. Het bestaande rustpunt bij het splitsingspunt wordt opgeknapt en verbeterd. In de IJsselbocht komt een nieuw rustpunt waar bezoekers kunnen genieten van het uitzicht over het water en de uiterwaarden.

9 Ontwikkelen wandelmogelijkheden

Bij het uitwerken van de plannen is gekeken naar de balans tussen toegankelijkheid en natuur. Daaruit blijkt dat het sturen van bezoekers via vaste paden helpt om voldoende rust te behouden voor weidevogels en andere kwetsbare soorten. In de verdere uitwerking wordt onderzocht of de wandelmogelijkheden kunnen worden versterkt. Goede afstemming met het agrarisch gebruik is van belang. Met name rond het fort liggen goede kansen voor uitbreiding. In de Velperwaard komt een (deels nieuw) half-verhard wandelpad dat Fort Westervoort verbindt met de Lathumse Veerweg.